

Egy évre	12 korona
Félévre	6 korona
Negyedévre	3 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

HATÁRŐR

UJVIDÉK
1907. aug. 11, vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Kvóta és kiegyezés.

A Határőr részére írta: Kalmár Antal.

Üzenik az osztrákok, hogy kvóta-emelés nélkül nem lesz kiegyezés. Mert — mondják — olyan bolond „Rajkszráth“ nem találkozik, aki a kiegyezést kvóta-emelés nélkül elfogadná. Nem-e? Persze, azt meg föltételezik rólunk az osztrákok, hogy olyan bolond magyar országgyűlés azonban majd fog találkozni, aki a kiegyezést kvóta-emeléssel együtt is el fogja fogadni!

Ezek után most már tudjuk, hogy miért kellett a kvótát csak fél esztendőre eldönteni. A kvóta-ügynek így öszszel újból napirendre kell kerülni, s bár a törvény szerint a kvóta-ügy egyáltalán nem tartozik a gazdasági egyezkedésekhez: az osztrákok a kiegyezés komplexumába a kvótát is be fogják vonni.

Mi abszolúte kizártnak tartjuk azt, hogy magyar részről a kvóta fölemeltessek. A király megteheti ugyan, ha akarja, amint 1901-ben három százalékkal már meg is tette, de ebben az esetben mi meg azt mondjuk, hogy kvóta-emelés esetében az önálló vámterület már 1908. januárius első napjára föl kell állítanunk. Egyáltalán mi még taktikai szempontból is elhibázott dolognak tartjuk, hogy az önálló vámterületnek 1908. januárius első napján való föllállítására még kísérletet sem teszünk. Mert, hogy kvóta-emelés is legyen, meg közös vámterület is legyen: ahhoz már csakugyan beborult ege Hunniának!

Kvóta-emelés tehát nem lehet, de az osztrákok szerint akkor kiegyezés

se lesz. Mi ugyan ezért nem verjük a falhoz a fejünket, de mégis törhetjük rajta, hogy hát akkor mi lesz? Ebben az esetben csak két dolog lehetséges: vagy felállítjuk a vámsorompókkal védett önálló vámterületet, vagy megmarad a mai reciprocitás. Mi még ez utóbbinak is csak örülni tudunk. A reciprocitásnál a nemzet nincsen semmiképen megkötve, úgy hogy ebből a sem-fü sem-fa állapotból a nemzet bármely pillanatban is áttérhet az önálló vámterület boldog állapotára. Inkább legyen tehát százszor reciprocitás — mint csak egyetlenyszer is kvóta-felemelés.

Az osztrákok nemesak jajgatnak és sirnak, de egyúttal Európát is teleordítják, hogy ők a nagyobb kvóta folytán kétszer annyival járulnak a hadsereg és az egyéb közös kiadások fedezéséhez, s azt vágják a szemünkbe, hogy mi *kártartottjai* vagyunk nekik. Ismerünk szép maszk és ismerjük ezeket a krokodilus mű-könnyekeket! Hiszen a függetlenségi és 48-as pártnak éppen abban áll a legsarkalatosabb programja, hogy szűnjenek meg ezek a közös költségek, szűnjön meg tehát kvóta is és a saját hadügyi és külügyi költségeit viselje *egészen* mindakét szuverén állam maga. Nos tehát, ha a 48-as párt ezen a kérlelhetlen közjogi állásponton áll: miért halálos ellenségei mégis ennek az osztrákok? Miért, mikor így megszabadulnának a kétszeres kvótától, s egy csapásra fölszáríttatnák azokat a krokodilus könnyekeket, amiért az osztrákoknak nagyobb kvótát kell fizetni!

Mert van e abban logika: jajgatni a nagyobb kvóta miatt — de annak meg

ellenállani, hogy a nagyobb kvótától törvényesen megszabadulhassanak! Ennél nagyobb kétszínű zsványkodást egyetlenegy nemzetnek a története sem mutathat föl! Az osztrákok azonban tudnak jól számolni, s tudják az, hogyha elvileg kimondatnék az, hogy mindegyik állam a saját hadseregének a költségeit önnönmaga viselje: ennek rájuk nézve politikailag is, még pénzügyileg is nagyon szomorú eredménye volna. Magyarország ebben az esetben hét százalékkal viselne nagyobb kvótát, de ez a nagyobb kiadás négyszeresen megtérülne azokból a vámbevételektől, amiket a magyar határon az osztrákok is kötelesek volnának fizetni. Vagyis: a kvóta szétválasztás következménye gyanánt az egységes vámterület szétválasztásának kellene bekövetkezni. Mert a magyar nemzet olyan bolond csak nem lehetne, hogy teljes egészében viselje a saját hadseregének a költségeit. — ellenben tétlenül nézze azt, hogy az egységes vámterület vámbevételeit az osztrák vágja zsebre.

Igenis: jöjjön a kvóta szétválasztás, tehát jöjjön az, hogy mindegyik állam a saját hadseregének a köteleseit önnönmaga fizesse: de akkor jöjjön a vámbevételek szétválasztása is, — ámde ne úgy, hogy Magyarország csak Románia és Szerbia felől szedjen vámot — hanem *Ausztria felől is*.

És jöjjön a kvóta szétválasztás azért is, mert a szétválasztás *másik* következménye gyanánt az önálló magyar hadsereg, vagy legalább is a *magyarul beszélő* kiegészítő magyar hadsereg föllállításának kelleue bekövetkezni, mert

Az én tavaszom.

— A határőr eredeti tárcája. —

Írta: Boros J. Mihály.

Az én szívem napsugár kéve. Lángol, éget, sorvaszt. Felperzseli gondolataimat...

Az én szívem időjelző; vére higany, mely száll a magasba, feltöri burokját s rohan, száguld, tavaszt teremt ahol még hó fedi a határt, virágot sarjaszt a jégsziklán s forrásba hozza a jégvizet...

Az én szívem Főnix madár, mely tavasszal szüli meg magát, aztán halva fekszik három dőszakon által, hogy újra éledjen s hogy újra éléjjen...

Leányok, halljátok!... Kinek kell az idvezülés lángja?... Jertek!... Mellettem elenyésztek a szerelemben!...

Aki Amornak vágyik martirja lenni, nálam találja az áldozati oltárt...

Jertek, jertek!... Fonjátok körül karotokkal, hadd lobogjon az őszök, hadd perzselődjék az ész, és a test!...

Váljunk tavaszi étherré, tavaszt teremteni szivekben!...

Gyáva, ki élni tud szerelem nélkül; nem hős, ki halni mer szerelem gyönyörében!...

S én nem élek gyáván s meghalok szerelemben!...

Ne legyek hős, ha szeretve szeretek, de leányok, gyávassággal se vadjoljatok, hogy élek a nélkül!...

Csuf vagyok. Pokol fajzata. Ennek is legutalatosabbja... Fél tőlem mindenki...

Szavam fulánk, mely hajh, engem sebez, mert elriasztom magamtól, aki ember fia!...

Mig hallgatok, jól beszélek Mig nem látnak, mások beszélnek rólam jót.

De jaj nekem, ha szólni mer szám, jaj Szeretteimnek, ha szemüket rám vetik!...

Vörös ember vagyok; parázs a lehelletem. kráter a szám, láva a szavam!...

Ne jöjjön közelembre, ki himes mezőn járhatja apró topánkáit!...

Meneküljön előlem, ki rózsafátyolt borított arcára!...

Az én karom vaspöröly; összeroppantja, akit megölel.

Az én fogam oroszlánfog; széttépi csókközben, ki engem csókolni mer...

Az én szavam menydörgés is; villámmal sujtja, kihez szerelmesen szól...

Az én szerelmem emésztő tűz, felperzseli, kit lángja ért...

Ki szereti az ilyen tavaszt?....

Ki imádja a rombolás Génuszát?....

Ki mer viasz-szárnyaival a nap felé repülni?....

Ki mer a kráterbe ugorni s forró lávával oltani szomját?....

S találtam egy leányt, ki rám nézett...

Azt mondta szép vagyok. S mondották mások: szép lettem. S mondottam én: e leány esztelen.

A leány szeretett... Halljátok? Engem szeretett!...

S gyenge volt neki az én szerelmem...

Mikor megroppantottam karjaimmal, kérdezte, nincs több erőm?

„Waltham“

A LEGMEGBIZHATÓBB
ZSEBÓRA
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁTSZERÉSZ, VÉSNÖK. Legnagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti, olkkekben legdusabb
ohinal ezüst raktár.

a magyar nemzet olyan kötözni való bolond szintén nem lehetne, hogy a saját országban a saját pénzen hízaljon egy osztrák hadsereget!

Látjuk tehát mindezekből, hogy az osztrák is, meg a magyar is szét akarja választani a kvótát. Eddig egyetértünk. De a szétválasztás után az osztrák továbbra is fenn akarja tartani a mai bitang állapotot, amire mi csak azt mondhatjuk, hogy — lófark a csákódra!

Telekspekuláció.

Irta: Tapavicza György dr.

Ujvidéknek ép úgy mint más modern: német, francia és angol városoknak, helyes telekpolitikájával elsősorban oda kell törekednie, hogy saját telekállományát nemcsak hogy megtartsa, hanem hogy lehetőleg növelje, hogy ez által a telek érték emelkedésében az összesség is részesedjék. Tehát a városi közbizony egyedül és kizárólag csak a köznek szolgál, nem pedig egyes pártpolitikai céloknak és érdeksoportoknak jutalmazására és kiaknázására. Ezért a városi gazdálkodásnak egy tétel alapelve, hogyhacsak különösen indokolt körszükségletnek az esete nem áll elő, a városi vagyonból egyes részeket kihatítani és elidegeníteni meg nem engedett dolog.

Mi több, a városi vezetőségnek elsőrendű kötelessége, hogy a lakásberek alakulása szempontjából messzelátó politikát folytasson. Különösen kötelessége idejekorán a városi közbizonyok tőzsomszedságában levő telkeknek a magánosoktól minél nagyobb számban való megvásárlására, továbbá a város fejlődésének irányában a ma még olcsó telkeknek minél nagyobb mértékben a város részére tulajdonjogilag való megszerzésére törekedni.

És ha ettől az alapelvtől eltérve, az indokolt körszükség szempontjából a városnak egyes ingatlan részeit már eladni kell, azt csak lehetőleg nyilvános árverés útján történjék, de feltétlenül megkivánandó elsősorban, hogy az eladásra kerülő parcellák eleve közzel, világítással, vízvezetékek csatornázással és minél nagyobb községi adó kedvezményellátva legyenek és az építkezésre a város által teljesen előkészítve bocsájtassanak a legnagyobb árverési ajánlattevőnek rendelkezésére és pedig azért, mert ha ezeket a város maga eszközli, tekintve hogy ennek inkább állanak rendelkezésére úgy anyagi mint egyéb szükséges eszközök, mint egyes magánosoknak. — ezen munkálatok elsősorban sokkal olcsóbban és gyorsabban lesznek véglegrevezhetők, másodsorban és a mi a fő, ha a város ezeket az ingatlanokat az eladás előtt így előkészíti, rögtön több ajánlattevő és érdeklődő fog jelentkezni és így ezen ingatlan 3—5-ször jobban értékesíthető, mintha ennek az előkészítése egy magán, pénzben szűkölködő és egyéb szükséges eszközök hián levő félre bizatik.

Mikor arcrózsáit fogaimmal szaggattam, félrelökött, hogy ne nyaljam . . .

S én ettem sokat, nagyon sokat . . .

Különösen szívemet tápláltam . . .

Nőtt is terjedelme, hajh, nagyon nagy lett!

Elveszett benne a leány! . . . Hiába nőtt erőm . . . Kerestem őt magamban . . . Hová lett, hová lett? . . . Feltéptem keblemet, szétmancangoltam szívemet s találtam benne egy üvegszemet, meg még egyet, fonnyadt arcot, petyhedt kart meg — egy halott leányt . . .

* * *

Most újra sorvad szívem, újra háborog szerelmem . . . Áldozatot kíván Ámor . . .

Ki akar a lányka sorsára jutni?

Hadd lám, van-e még martirerő?

Óh jaj . . . Nincs senki többé . . .

Hiába ég el vérem, . . . hiába nő szerelmem!

Mondják csúf lettem megint, esúfabb, mint azelőtt . . . Ha volt rajtam a szemnek is valami, azt a lányka adta . . . Ha nincs rajtam többé mi szép lehet, a lányka vitte magával . . .

Egyszer volt egy tavasz s a tavasznak virága . . . Nyárrá nőtt a tavasz, elfonnyadt rózsája . . .

Ennek a szüksége azonban Ujvidéken mai nap még nem állott elő. Mert a város belterületén 77 holdra kiterjedő részben báztelkek, részben oly kerti területek vannak, a melyek ilyen házépítési célra feltétlenül felhasználhatók. Igaz, hogy azoknak javarésze a város külső periferiájához közel vannak, de ez a dolgon absolute nem változtat, mert a város nemcsak a belső keretében, hanem annak külső periferiáin is fejlődik.

Ha a város, úgy belrészén, mint külső periferiáin a helyes utcarendekezés, járdalarkás, kövezet és egyéb közsükségletek által egyidejűleg rendezve lesz, ha így a város építkezése és tovafejlesztése ilyen körülmények által eszközöltetni fog, akkor a szegényebb módú polgárság helyt engedve a tehetősebbnek, a rendezett külső periferiákra fog kimenni és így módjában lesz a tehetősebbeknek azoknak helyén kényelmüknek megfelelőleg berendezkedni.

Ez egy városnak természetes fejlődése. Mert csak ez által, hogy a város a belső körzetében épül és fejlődik, kis tökével eszközölhető a városnak utcarendekezési kövezeti, közvilágítási, csatornázási, vízvezeteki, tisztántartási, községszükségügyi, rendészeti és egyéb közsükségletek, — nem pedig a városi periferiáknak a kiterjesztésével, plane akkor, ha arra absolute semmi szükség nincsen. A mi eltekintve az avval összekötött nagy terhekkel és kiadásokkal a lakásáraknak hirtelen leszorítárával felette sújtja az egyes adófizető polgárokat, a kiknek egész vagyona abban fekszik, anélkül, hogy annak bármily gyakorlati értéke volna.

Az állattulajdonosok figyelmébe.

A száj- és körömfájás elleni védekezés.

A miniszter legújabb rendelete.

A földmívelési miniszter az állattulajdonosokat igen közelről érdeklő alábbi rendeletet küldötte meg Ujvidék város tanácsához, amelyet közérdekű voltánál fogva nagy terjedelme dacára a maga egészében közlünk:

M. kir. földmívelésügyi miniszter 45600 szám III-4 Körendelete. A ragadós száj és körömfájás tárgyában kiadott 1904 évi 24500 sz. itteni körrendeletben előirt intézkedések szigorú következetes végrehajtásával sikerült ugyan már elérni azt hogy a ragadós száj és körömfájás az ország területén nagyobb elterjedést nem csak nem nyerhetett, de a fertőzött községek száma majus végére 2—5 községre csökkent le. A tavaszi idő beálltával azonban a midőn a gazdasági munka és legeltetés megkezdődött s az állatforgalom élénkült a betegség ismét terjedni kezdett s jelenleg 8 vármegye 21 községe van ragadós száj és körömfájással fertőzve. Elérkezett tehát annak ideje, hogy ezen kiválóan fertőző betegség korlátozására minden lehető intézkedés megtéessék, nehogy állatkereskedelmi érdekeinket súlyos veszteség érje. Amint a beérkezett jelentésekből sajnos tapasztalom, a közvetlenül érdekelt állattartó közönség egy része a betegségnek igen enyhe lefolyásával fogva nem tulajdonít oly jelentőséget, mint kellene és így a bejelentési kötelezettségnek vagy egyáltalában nem vagy csak késedelmesen, napok sőt hetek mulva tesz eleget. Ennek tudható be, hogy közegeimnek a betegség végleges elfojtására irányult tevékenysége a méltán remélt teljes sikert még sem hozta meg. De ezenfelül azt is tapasztaltam hogy egyes hatóságok a betegség bejelentése és az óvintézkedések megszégése körül előforduló mulasztásokat nem torolták meg oly szigorral, hogy az által példát szolgáltatva, egyeseket a hatósági intézkedések kitérésétől visszatartásák. Azon nagy községszükségletek érdekére való tekintettel, a melyek a ragadós száj és körömfájás gyors és teljes elfojtásához fűződnek, el nem mulaszthatom az érdekelt állattartó közönséget és hatóságokat ezen állati betegség elleni védekezés nagy jelentőségére és annak terjedéséből az állatkivitelre és értékesítésre háramló veszélyekre újból figyelmeztetni. Miután pedig a betegség jelenlegi elterjedése mellett annak helyhez kötését még mindig remélhetem akkor, ha az állattartó közönséget

a hatóságokat és szakközvegeket a betegség elfojtására irányuló törekvésekben a maga részéről is jó akaratulag támogatja s ha a hatóságok a betegség elfojtására előirt óvintézkedéseket legszigorubbán fogantositják és azoknak pontos betartását élénken ellenőrzik, felhívom a törvényhatóságot, hogy 1. a legkiterjedtebb módon figyelmeztesse az állattartó közönséget arra, hogy a száj és körömfájás egyike azoknak a ragadós állatbetegségeknek mely úgy bel mint külállatforgalmi szempontból nagyobb jelentőséggel bír, miért is a betegség fellépése ellen a saját érdekében minden lehető módon védekezzenek és ha valahol a betegség a legnagyobb elővigyázat dacára is fellépett, azt az első tünetek észlése után azonnal jelentsékbe a községi előjáróságnak és a betegség elfojtására elrendelt intézkedéseket a legpontosabban végrehajtsák s azoknak általában pontos betartását maguk is ellenőrizzék. 2. utasítsa a községi előjáróságokat, hogy a ragadós száj és körömfájás vagy annak gyanuja esetén az 1888 évi 40000 sz. itteni végrehajtási rendelet 211 §-a illetve az 1904 évi 24500 sz. itteni rendelet I fejezetének 1 pont A) tételében előirt rendelkezésekhez szigoruan alkalmazkodjanak s az előirt óvintézkedéseket pontosan fogantositásák. Utasítsa továbbá az I. fokú hatóságokat, hogy ha bármi uton ragadós száj- és körömfájás vagy annak gyanuja jut tudomásukra, a betegség hatósági megállapítása végett szakközvegeket azonnal helyszínre küldjék és lehetőleg maguk is szálljanak ki s a betegség megállapítása esetén az 1888 évi 40000 sz. itteni végrehajtási rendelet 211—224 §-aiban illetve az 1904. évi 24500 sz. itteni rendeletben előirt intézkedéseket a legszigorubbán fogantositásák a községi előjáróságokat a teendőik felől oktassák ki, az elrendelt óvintézkedések pontos betartását maguk is ellenőrizzék és szakközvegek által ellenőriztessék és akár a betegség bejelentése, akár az elrendelt óvintézkedések betartása körül mulasztásokat tapasztalának a mulasztásokat a legszigorubbán torolják meg. Figyelmeztesse egyuttal a hatóságokat és szakközvegeket, hogy a mennyiben a betegség elleni védekezés, vagy legcsekélyebb mulasztást is tapasztalnak, a mulasztó közeg ellen a fertőtlenítés nem kellő kivitele körül az ő részükről a legszigorubbán fogok eljárni. 3. A ragadós száj és körömfájásnak vasuton szállított állatokkal az országban való szét hurcolása esetén Ausztriába vagy vámkülföldre való kihurcolásának megakadályozása végett utasítsa a marharakodó állomásokhoz kirendelt állatorvos szakértőket, hogy az elszállításra kerülő állatok vizsgálásánál a legfigyelmesebb gondossággal járjanak el, az állatokat darabonként fokozott alaposággal vizsgálják meg, mert a vizsgálat körül tapasztalt legkisebb mulasztás esetén az illető mulasztó községet szigoruan felelősségre vonni és a vasuti szakértői teendők alól azonnal felmenteni fogom. 4. A ragadós száj és körömfájás d) állat vásárok útján való terjesztésének megakadályozása végett az 1904 évi 24500 sz. itteni rendelet II. fejezésének k 2. pontja oda módosítandó hogy: ragadós száj és körömfájástól szörványosan fertőzött községekben tartandó állatvásárookra hasított körmü állatok felhajtása ezentul csakis előzetes külön engedélyem mellett szabad. 5. Minthogy a ragadós száj körömfájásban beteg állatok teje, a benne foglalt ragályanyag következtében kiválóan alkalmas a ragadós száj és körömfájás terjesztésére a tej forgalombahozatalát szabályzó 1890 évi 24363 sz. itteni rendeletben előirt óvintézkedéseken felül ezenel elrendelem, hogy fertőzött községekben tejgyűjtő telepekről a soványtej csakis előzetes gyűjtés után hozható forgalomba illetve adható vissza magánfeleknek. 6. A betegség sikeres elfojtása érdekében az elrendelt óvintézkedések pontos betartásának ellenőrzése, a beteg állatok gyógykezelése, a fertőtlenítés körül az állattartó közönség utbaigazítása végett hajlandó vagyok egyes felelősen állatállományu fertőzött községekbe, a hatóságok indokolt előterjesztése alapján is a betegség tartalmára külön állatorvost kirendelni. 7. Végül megjegyzem, miszerint nem zárkozom el attól, hogy egyes hatósági községeket, a kik a betegség bejelentése elfojtása és a fertőtlenítés pontos keresztülvitelénél rendkívüli sikert érnek el, a hatóság indokolt javaslatára kivételesen bizonyos jutalomban részesítem.

Elvárom h
röl is mi
terjedésé
Budapest,

A gyi

A
Ritterék
János zá
ról vezet
közölg
hatóság
polgári h
kokat me

Napr
Egyik-má
amelyek
hivatva
kapunk, a
érvelnek.

A lev
közölbetj
hozott a
readunk:

„Tel
mal kére
még min
kosság ü
elmondar
számában
nőleg kis
mert ha
nem fog
tőan biz
gyilkos(?)

Miér
megvizsg
uúhely
gyanú fe

A
hadbíró
távozott
megvizsg
ban olya

Az
nez huz
tülugorh
még volt
váltak, p
és nem
cipőn se
ezek át

Wes
lovász,
állítják,
jött haz

Özv
előtt az
között h
hasonló
istállóba
és oly
istálló s
denki fe

Vég
gyilkos.
kerítésb
hogy Á
— Kiv
szédja.*
Helyt a
rulhat a

Po
Koloz

Né
vári Cz
nyezni.
kában,
sék és
badkát
Bajára,
Po
kor Ru
tudta t
nótát,
Eo
K
vagy b

Elvárom hogy a törvényhatóság a maga részéről is mindent megtesz a betegség további terjedésének megakadályozása s elfojtására. Budapest, 1907 évi július hó 11-én Darányi s. k.*

A gyilkossággal vádolt kürtös.

— Levél a szerkesztőhöz. —

A „Határőr” ismételten szóváltotta a Ritterék meggyilkolásával vádolt Wesselszki János zászlóalj-kürtös ellen a hadbíróóság részéről vezetett büntügyi vizsgálatot, melyre vonatkozólag megírtuk, hogy a hadbíróóság a polgári hatóság által kihallgatott tanukat, szintúgy a polgári hatóság által megállapított bizonyítékokat mellőzi.

Napról-napra kapunk e tárgyban leveleket. Egyik-másik újabb és újabb gyanúokat hoz fel, amelyek Wesselszki János bűnösségét van hivatva bizonyítani, míg olyan leveleket is kapunk, amelyek a kürtös ártatlansága mellett érvelnek.

A leveleket mind, — helyszűke miatt — nem közölhetjük le, de ma egy érdekes levelet hozott a posta, amelyet mi kivonatossal közreadunk:

„Tekintetes Szerkesztő úr! E pár sorommal kérem fel a t. szerkesztő urat, hogy a még mindig homályban levő Ritter-féle gyilkosság ügyében a hatóság figyelmeztet az alább elmondandó körülményekre hívja fel. Ön mult számában azt írta, hogy Wesselszki valószínűleg kiszabadul és ez könnyen meg is lehet, mert ha az összes bizonyítékokat mérlegeljük, nem fog egyet is találni, amely kézzelfoghatóan bizonyítaná, hogy Wesselszki volna a gyilkos(!?)

Miért nem lett mindeddig szakértővel megvizsgálva, hogy zárja-e a katonai asztalos-üzem hely kulcsa Ritterék lakását, pedig ez a gyanú felmerült?

A mult héten Ritterék lakásán járt a hadbíró és helyszíni szemlét tartott és amikor távozott ezt mondta: „szakértővel akarom megvizsgáltatni, vajjon lehet-e ilyen kis lakásban olyan hosszú karddal hadonászni?”

Az asztalon, amelyet a gyilkos a kerítéshez húzott, hogy azon át a kerítésen keresztül gúgorhasson, lábnyomok voltak, de azokon meg volt állapítható, hogy a cipőkön vasszőgök voltak, pedig altiszt bakancsában nincs vasszőg és nem volt vasszőg a Wesselszkinél talált cipőn sem, melyen bár vérfoltok voltak, de ezek át voltak fénymázolva.

Wesselszki felesége és az a bizonyos lovász, aki a kürtösnek kaput nyitott, azt állítják, hogy Wesselszki éjjeli 12—1 óra közt jött haza.

Özvegy Neumanné ellenben a hadbíróóság előtt azt vallotta, hogy ő éjjeli 1/3—1/4 óra között hallotta, amidőn valaki egy kardot vagy hasonló csörömpölő tárgyat az ablakon át az istállóba dobott, amitől a lovak megijedtek, és oly rugdalózást vittek véghez, hogy az istálló szomszédságában levő szobájában mindenki felébredt.

Végül még egyet. Ha Wesselszki lenne a gyilkos, úgy ő az asztalt nem húzta volna a kerítéshez, mert mint napos vendég ő tudhatta, hogy Ritterék a kaput sohasem zárták be. — Kiváló tisztelettel: Ritterék egyik szomszédja.*

Helyt adtunk a levélnek, mely tán, hozzájárulhat a büntügy tisztázásához.

Pongrácz Lajos Ujvidéken.

Kolozsvári cigányzenekar hangversenye.

Néhány nap mulva egy hirneves kolozsvári cigányzenekar fog Ujvidéken hangversenyezni. Erdélyi cigány még aligha volt Bácskában, most körutat tesznek Pongrácz Lajosék és Bácska nagy városai közül először Szabadkát keresték fel, innen Zomborba, majd Bajára, Zentára és Ujvidékre jönnek.

Pongrácz Lajos, az öreg primás, valamikor Rudolf trónörökösnek volt a cigányja. Ő tudta tán legszebben húzni azt a bus magyar nótát, hogy:

Edes anyám is volt nékem
Keservesen nevelt engem,
vagy ha nem is a legszebben, de a legszom-

rubban, hogy a néhai trónörökös könnyei is kicsordultak.

Pongrácz az erdélyi mánások kedvelt cigányja, de a bácskai zseni ifjúság is sokat és szívesen mulatott kolozsvári jogász korában a megöszült, megkopaszkodott öreg cigány hegedűjének szaván.

Pongrácz Lajos nemcsak jó cigány, művész hegedűs, de intelligens uri ember is, akivel érdemes elbeszélgetni multról és jelenről is.

Hogy Pongrácz Lajosnak hogy fog tetszeni Bácsország, amelynek jó, mulatos híre nagyon ismeri, nem tudjuk; nekünk azonban a kolozsvári cigány is, meg a kitűnően szervezett, gyögyörűen összetanult zenekara is nagyon fog tetszeni: mert Pongrácz Lajos zenekerének kitűnő jó híre már előre is sok élvezetet ígér.

Az öreg ur már túl van a hetven esztendőn, de még olyan könnyű a keze, mint a fiatal primásának, aki maga is művész ember. Régi magyar nótákat, ujakat egyformán jól játszik.

A nótákat, úgy ahogy megvannak írva, vagy amint a magyar nép dalolja: egyszerűen, minden fölösleges cifrázás nélkül játsza Pongrácz Lajos és a fegyelmezett zenekar kitűnően kíséri a primás játékát.

Magától értetődik, hogy a régi és az új operettek népszerűbb számait, az angol táncdarabokat is szívesen játsza a cigányzenekar és talán ezeknek az interpretálása kissé sajátos: másképp színezik, más tempóban játszik, mint ahogy meg vannak írva, de ezzel a szabadsággal minden jó cigány él és Pongráczék nagyon jó cigányok, művészberek, akiknek játéka csak javít a sokszor banális modern tánemuzsikán.

Erőmérközések.

Hogy a munkás és munkaadó között nap nap után oly sok hosszantartó és elkeseredett erőmérközés van, annak oka főként az, hogy a szervezkedésben erkölcsi és anyagi szolidaritással erősít meg sokszorozó munkásság többnyire szerveztelen és egymással is versényharcban levő munkaadókkal áll szemben. Az erőviszonyoknak a munkásfélre kedvezőbb ezen aránytalansága, fokozva még azzal, hogy a munkásszervezetek ma ugyan jogilag bizonytalan de egyuttal igen felelősségmentes helyzetben, vannak, okozza azt az eredményt, hogy munkásrésztől gyakran a jogos és méltányos kívánalmakhoz oly egyoldalúan túlzott, vagy merőben hatalmi jellegű követelmények kapcsolódnak és föllépéstük azokért gyakran oly formában és eszközökkel történik, a melyek az elfogulatlan szemléltől részéről is, sőt egyesenesen a józanul felfogott munkásérdekek szempontjából is csak helyteleníthetők.

Visszont a másik fél részéről, egyrészt a munkásfél túlzásainak visszahatásaként, azonban igen gyakran már alapjában véve is merevség mutatkozik, mely hasonlóképpen csak túlzásnak minősíthető és a helyesen felfogott munkaadó érdekekből is csak rosszalható.

A munkásság túlzása és a munkaadók merevsége, mindkét félnek a másikkal szemben teljes bizalmatlanságot és elkeseredett gyűlölködést vonja következtül. Ez okból azok a munkásmozgalmak is, a melyek nagyobb bonyodalom nélkül a munkásviszonyoknak az adott körülmények szerint lehető és jelentős javítását valószínűsíthették volna meg, gyakran fajulnak meddő hatalmi kérdések felett tusakodássá. Végül többnyire, hogy mindkét fél nagy károsodásai utáp kimerülve, mindkét oldalról kikapcsolják a meddő kérdéseket és visszatérnek a gyakorlati viszonyok rendezésére, a hová már a mozgalom kezdetén eljuthattak volna.

Meggyőződésünk az, hogy a munkásviszony alakulásának mikéntje fölött a két fél közt keletkező tömegsurlódások a mai rendezetlen, zűrzavaros viszonyok szerint napról-napra jelentősebb közérdek — károsodással járnak; az iparnak létérdekeit veszélyeztetik, a munkások helyzetük elérhető javításához képest rendkívül nagy és magukra is káros erőfeszítéseket kénytelenek tenni; tehát a munkaviszony körül folyó erőmérközés mai módja mindkét félre, így a közérdekre is szerfölött hátrányos.

Ezért a két fél között az erőmérközés tekintetében mutatkozó egyenlőtlenségek mindkét irányban megszüntetendők. A hasonló erőfaktorokként küzdő felek mérközéséből inkább várható, hogy egyik félre sem eredményez

súlyos méltánytalanságot, hanem mindkét félre lehetőség szerű kielégítést nyújtó megegyezéshez vezet.

Azért, míg egyrészt a munkások szervezkedését elismerendőnek, másrészt az iparosoknak munkaadó szövetségekben szervezkedését szükségesnek találjuk. A keletkező munkaadó szövetségek azonban ne legyenek merev harcintézmények, hanem — bár a közönség erejével védekezzenek minden túlzásba hajtott és egyoldaluan hatalmi jellegű követelések ellen — mindenkor ismerjék el a munkásság méltányos kívánalmait és igyekezzenek odahatni, hogy a két fél között a munkaviszony közösen és kölcsönösen, általánosan való szabályozására kollektív munkaegyezmények létesülhessenek.

Legjobb hitünk szerint ez uton közelíthető meg leginkább a cél; ama szerfölött elvadult ipari harcnak békésebb, rendezettebb, a mai pusztulásoktól ment erőmérközésekbe átvezetése, a munkaadó és munkásérdekek lehető méltányos kielégítése.

A két szakszervezkedést, a munkaadók szövetségeit és a munkások érdekképviseletét feltétlenül jogilag elismerendőknek, de egyuttal mint a közérdekekkel kapcsolatos intézményeknek, törvényes szabályozását halasztást nem tűrő feladatnak jelezzük.

Ugyancsak itt nem hallgathatjuk el egy lényeges óhajunkat. Arra kellene törekedni, hogy a munkásügyek intézésében egységes szellem és felfogás legyen irányadó és ezt csak egységes forum biztosítja. Ma a munkáskérdések eloszlanak a kereskedelmi földművelési és belügyi miniszteriumok között. Hovatovább tarthatatlanná válik ez az állapot s a tömegek lelkiforradalma hihetetlenül megnöveli számban is, sulyben is ennek a kérdésnek munkaanyagát. Javára szolgálna a fejlődésnek, a tisztánlátásnak az elintézésnek mederbe terelésének, ha a munkásügyeket a kormányzat egyesítené, önnállósítaná, vagyis számukra külön munkásügyi miniszteriumot szervezne!

HIREK.

A Határőr panaszkönyve. A Magyar-utca lakói újabb panaszos levélben mondják el az utcájukban uralkodó tarthatatlan állapotokat. A Magyar-utcat, — írják a levélben, — *makadánna* kövezték ki; Ez egy ilyen élénk forgalmu utcánál elvitathatatlanul szerencsétlen eszme volt, de ha már makadánna burkolták a jobb kövezetet is megérdemlő utcánkat, legalább gondolják azt jobban. A „Határőr”-ben több hét előtt felpanaszoltuk a mostoha bánásmódot és akkor látszólag történt is intézkedés, hogy a mi utcánkat locsolják, hengereljék és mi a por miatt ablakainkat ki is nyithassuk. De most újra visszazökkentünk a régi állapotokba. A „Határőr” hasábjain kérjük az illetékes hatóságot, hogyha már az isten makadánna vert meg bennünket, ne verjen meg bennünket — nagyon, vagyis locsolják, seperjék és hengereljék a mi utcánkat. Nem sok amit kérünk és halásak leszünk ha megteszik.* A levelet az illetékes városi tanácsnok figyelmébe ajánljuk és magunk is kérjük, hogy a Magyar-utca lakóinak indokolt kérelmét szívelelje meg.

A kamara a hidsáncért. A szegedi kereskedelmi és iparkamara átiratot intézett a városi tanácshoz, amelyben a megváltandó hidsáncok ügyében a hadügyminiszter részéről adott válasz közlését kéri, mert a kamara a hidsáncok mielőbbi megváltása ügyében a maga hatáskörében is lépéseket akar tenni.

Személyi hír. Ámon Pál, ujvidéki róm. kath. kanonok-plébános több heti Olaszországban eltöltött üdüléséről hétfőn Ujvidékre érkezett vissza és plébániának vezetését újból átvette.

Ellopott arany óra. *Jojkics Mladen dr.*, ujvidéki orvos, volt városi főorvos jelentést tett a rendőrségnek, hogy 1400 korona értékű remekművű arany óráját és láncát Karlócán vasárnap, délelőtt *Brankovics György* pátriárka temetésén, a zsebéből ismeretlen tettes kilopta. A rendőrség a zsebtolvaj után nyomoz.

Megszűnt sztrájk. A hétfőn reggel kitört kárpitos sztrájk csütörtök délelben a *kárpitos segédek uoyszolván teljes ggözelmével végződött*. A munkaadók rövid ideig tartó ellenkezés után elfogadták a munkások azon követeléseit, hogy 15% béremelést kapnak, a házón kívül és a munkaidőn túl teljesített

munkáért óránként 50% túlfizetést kapnak. A naptárban vörössel jelzett napokon fizetést kapnak, de nem dolgoznak. A sztrájk megszűnésétől számított hat hónapon belül senki el nem bocsátható. A munkások ellenben elállottak attól a követeléstől, hogy a munkaadók csak szervezett munkást alkalmazhatnak. Az alkalmazott munkásnak a szakszervezetbe való belépésre való rábírás a munkások feladata lenne és a munkaadó azzal nem törődik. Az egyedüli ütközőpont a munkaidő megrövidítése volt. A munkások 9 órai munkaidőt kértek, a munkaadók ragaszkodtak az eddigi 10 órai időhöz, végre hosszas, szenvedélyes tárgyalás után sikerült *iff. Zanbauer Agoston* rendőrkapitánynak, aki a békéltetést vezette, a tárgyaló feleket megegyezéshez juttatni. Két évi időtartamra a munkaidő 9 $\frac{1}{2}$ óra, azontúl pedig 9 óra lesz. A béke létrejött és a munkások újra visszatértek műhelyeikbe.

Ámon Pál dr. püspöksége. A „Budapesti Hírlap” f. évi augusztus 8-iki számában olvassuk a következő, bennünket ujvidékieket közlelő érdeklő hírt:

„A gyakovári püspökség. Egy eszéki újság, a *Narodne Obrane* arról értesül Bécsből, hogy a gyakovári püspökké *Ámon Pál* dr. ujvidéki plébánost nevezik ki. A kinevezés híre még mindenestre nagyon korai, de az az ötlet, hogy a mai politikai viszonyok között Stroszmayer örökébe egy magyar papot ültessenek, megérdemli a közfigyelmét.”

Közreadtuk a hírt és bármennyire örvendenénk is annak, hogy városunk köztisztviselőinek örvendő, érdemes, fiatal kanonok-plébánosa kerülne ebbe, a külföldben jól megérdemelt magus egyházi méltóságba, a hírt egyelőre fenntartással kell fogadnunk és annak megerősítését kell bevárunk.

Visszautasított felebbezés. Az ujvidéki nemzetközi szociáldemokrata párt földmívelő szakosztályának vasárnap délután 6 órakor a városban „arató-felvonulást” akart rendezni. A főkapitány a felvonulást betiltotta és a szociálisták felebbezésére a városi tanács pénztárából tartott ülésén a felebbezést elutasította.

Az ál-vasutas. Péntek éjjel egyik rendőri őrszolgálat egy vasúti aliszti egyenruhába öltözött cigányt fogott el, akit csavargásért előállítottak. A cigány azt állítja, hogy az egyenruhát a felső szentiványi vasúti elöljárótól kapta. Egyelőre fogva tartották.

Kedvezményes vámkezelés. A földmívelésügyi miniszter a következő rendeletét küldötte meg Ujvidék városához: „M. kir. Földmívelésügyi miniszterium 4769./eln. VII/1. 1906. Valamennyi törvényhatóságnak. Az 1906. évi III. t.-cikk további intézkedésig életbeléptetett vámtarifa végrehajtási rendeletének V. cikke alapján kiadott magyarázatok szerint bizonyos árunemek, mező és erdőgazdasági célokra való behozatalnál kedvezményes vámkezelésben részesülnek, ha ebbeli igényük mező, illetőleg erdőgazdasági területek bizonyítványai által hiteles igazoltatik. A m. kir. kereskedelemügyi és pénzügyminiszter urakkal egyetértőleg rendeletet bocsátottam ki, mely az ilyen bizonyítványok kiállítására illetékes testületeket és hatóságokat sorolja fel és pedig első részében tartalmazza a Magyarországra nézve illetékes testületek és hatóságok névjegyzékét, második része pedig felsorolja azon testületeket és hatóságokat, melyeket ily bizonyítványok kiállítására az országos kormány Horvát Szlavonországok területére nézve kijelölt. Együttal megjegyzem, hogy a rendelet függelékében azon főtisztviselők jegyzékét is tartalmazza, a melyeket Ő Felsője többi királyságai és országaira nézve a szóban forgó bizonyítványok kiállítása a cs. kir. osztrák kormány felhatalmazott illetőleg a melyek Bosznia-Hercegovina területén ezeket a bizonyítványokat kiállítani fogják. A fentiekben ismertetett rendeletem 5 példányát ide csatoltan oly felhívással küldöm meg a törvényhatóságnak, hogy azt az érdekeltek köröknek tudomására és felmerülő esetben az érdekeltség figyelmét külön is hívja fel arra, hogy a külföldi származású mező és erdőgazdasági áruk vámkedvezményes behozatalát biztosító bizonyítványukat leendő ellátása

végett adott esetben mely testülethez illetve közegehez forduljon. Budapest, 1907. évi június hó 24-én. A miniszter helyett: Mezősi s. k. államtitkár.

Épülő Ujvidék. *Lerch Adolf* és *Róbert* ujvidéki lakosok a Jenőherceg utca 37. alatt és *Kozárov Jstván* a Damjanich utca 14. levő házhelyre építendő új házra engedélyt kértek.

Az ujvidéki ipartestület. A nemrég megalakult ujvidéki ipartestület alapszabályait a városi tanács 11667/kig 907. szám alatt a miniszterhez jóváhagyás céljából felterjesztette.

Raktár átvétel a laktanyában. *Úrküll-Gyllenband Sándor* gróf tábornok, a 4. ik hadtest parancsnoka a városi tanácshoz tegnap érkezett átiratában azt az értesítést küldi, hogy a laktanya áruraktárának kibővített részét a kiküldendő hadmérnök a várostól e hó 14-én fogja átvenni.

Munkásotthon. Az ujvidéki nemzetközi szociáldemokrata párt szombat délelőtt kérvényt adott be a városhoz, amelyben a létesítendő munkásotthon céljára a várostól ingyenes telket kér.

Gazdasági bizottság. *Szalay János*, kir. tanácsos, polgármester a milliós kölcsön ügyében szombat délután 5 órára a gazdasági bizottságot ülésre hívta össze.

A mai vásár. Ma és holnap Ujvidéken országos vásár lesz, melynek a szokottnál és rendszerenél nagyobb érdeklődést az a körülmény kölcsönöz, hogy a mai vásárt már a pirósi-út menti gyönyörű Újvásártéren tartják meg. Az új vásártér körülbelül 25 hold kiterjedésű, és mintha vásártérnek volna teremtve, egyenletes és minden tekintetben megfelelő. A mai vásár iránt különben is nagy érdeklődés mutatkozik, melyből következtetve azt hiszük, hogy évek óta nem volt ilyen nagy és élénk vásárunk, mint a mai. A Horvátországi zárlat megszüntetése bizonyára sok tekintetben és kedvezően fogja a mai vásárt befolyásolni.

Kezddőnek a főtárgyalások. A törvényszéknél augusztus hó 13. napján ismét megkezdődik a büntető ügyek főtárgyalása. Szeptember hó 16-ig főtárgyalások lesznek minden kedden, csütörtökön és szombaton, mely alkalmal a főtárgyalásokat *Gsarsch Dezső* törvényszéki elnök vezeti. Ezen időben a főtárgyalási tanács tagjai lesznek: *Sántha Armin* törvényszéki bíró és dr. *Fekete Pál* törvényszéki albiró. Szeptember hó 16-dika után szerdai napon is lesznek főtárgyalások. Ettől kezdve a főtárgyalásokat *Gsarsch Dezső* törvényszéki elnök és *Ernst Ödön* törvényszéki bíró felváltva vezeti e főtárgyalási tanácsba működni fog még *Juhász Jenő* törvényszéki bíró is.

Választási utóhangok.

A törvényház nagyterméből.

Az ujvidéki gör. kel. szerb egyházközségnél megüresedvén a végrehajtói állás, a tavasz folyamán több egyháztanácsi tag összegyűlekezett, hogy a pályázók kilitét megbeszéljék s közülök kiválasszák azt, akit a végrehajtói állásra legalkalmasabbnak találjanak.

A pályázók között volt *Koszovác Szvetozár*, ujvidéki ügyvédi írnok is, akire, mikor a megbeszélésnél rákerült a sor, *Sztojkovics Száva* szóhadvizgyáros, egyháztanácsi tag azt a kijelentést tette, hogy nem tartja alkalmasnak a végrehajtói állásra „mert az ujvidéki takarékpénztár asztaláról egy betéti könyvet elemelt”.

Másnap fülébe jutott *Koszovácznak*, hogy mit beszélt róla *Sztojkovics* s nyomban dr. *Grigorievics Milivoj*, ujvidéki ügyvéd irodájába sietett, akinek útján az ujvidéki járásbírósnál bűnvádi feljelentést adott be *Sztojkovics Száva* ellen rágalmozás vétsége miatt.

A járásbírósi tárgyaláson, amelyet *Zombory Jenő* albiró vezetett, *Sztojkovics Száva* beismerte, hogy a vádbeli cselekményt elkövette, de előadta azt is, hogy állításának való voltát kész bizonyítani.

A járásbírósi évégből több tanút kihallgatott s azután *Sztojkovics Száva* a vád alól felmentette.

A járásbírósi ezt az ítéletét azzal okolja meg, hogy nincs ugyan bizonyítva *Sztojkovics*

Száva állításának valósága, azonban bizonyítást nyert, hogy *Sztojkovics* az ujvidéki gör. kel. szerb egyháztanács tagja, hogy a kérdéses egyháztanácsi értekezletet az egyháztanács elnöke hívta össze s annak egyik pontja volt a végrehajtói állásra pályázók alkalmas voltának megbeszélése, hogy a pályázók közt volt *Koszovác Szvetozár* is, hogy vádlottnak az értekezleten felszólalási és jelölési joga volt, így pedig jogosítva volt az egyházközség szolgálatába lépni akaró *Koszovác* fölött a panaszt kritikát gyakorolni anélkül, hogy őt sérteni szándékolta volna.

A járásbírósnak ezt az ítéletét *Koszovác* megfélebbzte a törvényszékhez, amelynek egyik tanácsa *Gsarsch Dezső* elnöke alatt a héten tárgyalta az ügyet.

Minek utána *Juhász Jenő*, törvényszéki bíró behatóan előadta a járásbírósi előtti tárgyalás eredményét, a felek indítványára a vádlott állítása valóságának bizonyítása végett kihallgatta még tanuként a törvényszék *Sztofánovics Zsarkó*, ujvidéki rendőrkapitányt is.

Az új tanú vallomásában azt adta elő, hogy a szóbanforgó betéti könyv dolgában mi történt az ujvidéki rendőrség előtt.

Ezután a törvényszék is meghozta ítéletét, amely a járásbírósi ítéletét helybenhagyja ugyan, de részben más indokollással.

A törvényszék azért találta *Sztojkovics Száva* felmentendőnek, mert amit a vádlott *Koszovác Szvetozár* felől a kérdéses egyháztanácsi gyűlésen elmondott, azt *Sztofánovics Zsarkó* ujvidéki rendőrkapitánytól hallotta, *Sztofánovics* pedig amit *Sztojkovics* mondott, azt rendőri eljárás eredménye alapján mondotta.

Ezenkívül még azért is felmenti a törvényszék *Sztojkovics*ot a vád alól, mert a dolog ilyen állása mellett a törvényszék sem találta bizonyítottnak, hogy *Sztojkovics Száva* az elégtételt kereső *Koszovác Szvetozárt* megrágalmazni szándékolta volna.

A törvényszék ítélete jogerős.

Politikai főmunkatárs: *Kalmár Antal dr.*
Felolós szerkesztő: *Mayer József.*
Társzerkesztő: *Medvetzky Imre dr.*

KALOGÉN
BRÁZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

5969. szám.

1907. tkv.

Póthirdetmény.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, miszerint az ujvidéki központi hitelintézet végrehajtónak *Kohn József* temerini lakos végrehajtást szenvedett elleni 2350 kor. 10 fill. s jár. iránti végrehajtási ügyében 4855./1907. sz. a kibocsátott árverési hirdetmény a temerini 66. sz. betétben A. I. 1.—2 sorsz. a foglalt 1329./1. és 1329/2. hr. ö. i. sz. ház és kertre 2422 kor. kikiáltási árban *Temerin község* házában 1907. évi augusztus hó 28-ik napjának délelőtti 11 órája kiltított árverés az 1881 LX. t.-c. 167. §-a alapján *Fischer Sándor* zvoniki lakos végrehajtató érdekében is 9325 kor. 01 fill. tőke követelése s járulékal kielégítése végett megtartatni fog.

Ujvidék 1907. évi augusztus hó 6-án.

Saághy,

kir. törvényszéki bíró.

AZ

Ujvidéki Hitelszövetkezet

mint az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja című pénzügyintézet igazgatója a betétek utáni kamatot 5%-ra emelte fel, kölcsönt azonban 7%-kal folyósít.

Ezen szövetkezet helyisége a Szt.-Rókus iskolaépület.

Ha nem is ingyen, de mégis jól és olcsón akar vásárolni, úgy ne mulassza el **STEINER GYULA** férfi- és női divataruházát az „Arany almához” hoz, Ujvidéken, Fő-utca 19. sz. alatt („Mödlingi cipőgyár” raktárával szemben,) megtekinteni, ahol is az összes e szakmába vágó cikkek, u. m.: férfi- és női-fehérmű, nap és esernyők, harisnyák, nyakkendők, bőr- és szövött-keztük, csipkék, szallagok, női-kézimunkák és kézimunka kellékek stb. **a legnagyobb választékban** kaphatók.

719. szám

1907. végrhó.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zsabylai kir. járásbírósnak 1907. évi 253/1 számú végzése következtében Meszlényi Fülöp újvidéki ügyvéd által képviselt Stein Márton javára *Krga Jlia részére kinevezett ügygondnok neje Krga Lela ellen* 1500 K. s jár. erejéig 1907. évi május hó 4-én foganatosított kielégítés végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 980 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsik, kukorica s. a. t. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zsabylai kir. járásbírósnak 1907. évi V. 255/3 számú végzés folytán 1500 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi március hó 1. napjától járó 6% kamatai 1/4% váltódíj és eddig összesen 115 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, az árverés alperesné lakásán *Zsablyán leendő megtartására 1907. évi augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 9 1/2 órája* határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § ai értelmében középszámlázás mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zsablyán 1907. évi augusztus hó 3. n.

Szaghmeister Dániel,
kir. bir. végrehajtó.

5861. sz.

1907. tkv.

Árverési hirdetemény.

Kir. kincstár végrehajthatónak *Szentyanszki Péter és tsaí* újvidéki lakosok végrehajtást szenvedtek elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 222 K 52 fill. tőkekövetelés, ennek 1904. évi május hó 26-tól járó 6% kamatai 36 kor. adóbehajtási illeték 41 kor. 80 fill. végrehajtási, már megállapított valamint jelenlegi 12 kor. és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az újvidéki kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság területén levő az újvidéki 1490. sz. betétben A. I. 1—2 sorsz. a kiskoru Szentyanszki Uros, István, Éva és Sebők tulajdonául felvett 4553. és 4554. hr. 20. ó. i. sz. jószágtestre 1440 korban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására *határidőül 1907. évi szeptember hó 11-ik napjának d. u. 3. órája* kir. törvényszék árverési termébe tüzetik ki és foganatosításával Szilávi János kir. közjegyző megbizatik.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.
2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át vagyis 144 kor. készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujvidéken a kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóságnál 1907. évi augusztus hó 1.

Saághy,
kir. törvényszéki bír.

Szent-István ünnepély Óverbáson.

Az óverbázi „Erzsébet ligetben immár tíz éve ünnepelik meg mint nagyobb sikerrel és a környék, sőt a távolabbi vidék lakosságának részvétele mellett a Szent-István napját. Az idén Ő felsége születésnapja megünneplésével kapcsolatban f. h. 18-án rendezik a már megszerte ismert Szent-István ünnepélyt amely a hanyományokhoz híven kiválóan érdekes és változatos programjánál fogva nagy-sikerűnek ígérkezik. A rendezőség megnyerte az ünnepély számára a bezdáni „Kaszinó-dalárda” közreműködését és oly műsorról gondoskodott, mely ezen évforduló-ünnepély érdekességét különösen emelni alkalmas.

Érdeklődők forduljanak idejekorán az óverbázi község előjáróságához, a mely részletes programot küldése és az előre jelentkező vendégek elhelyezése iránt készséggel intézkedik.

A részletes műsrot a meghívó gyanánt kibocsájtandó „Erzsébet-ligeti Közlöny fogja tartalmazni.

Törekvő emberek figyelmébe.

T. SZÜCS MIHÁLY és TÁRSA cég NAGY-VÁRADON, Fűzes-fatelep 3. sz. alatt ajánlja új alakú és igen célszerű törvényesen védett *saját rendszerű hornyolt cement tetőcserép-kézigepeit*, cement és homok keverékből előállítandó igen szilárd tetőcserép gyártására, mely által homokos vidéken, vagy homokos folyó közelében kevés befektetéssel nagy *jövedelmet biztosító üzlet létesíthető.*

Nagyobb mennyiségű üzleti gyártáshoz gépeinkel társul is elmegyünk.

Építészek és uradalmak saját használatra is gazdaságosan gyártathatják, mivel a gépek hordozhatók és bárhol felláthatók, az üzlet bekezdésére legalkalmasabb az őszi idő.

Kérjük mielőbb érdeklődni, bővebb értesítést személyesen vagy levél útján fenti cégtől beszerezni sziveskedjék, hol a gyártás módja, a kész cserép és az azzal eszközölt tetőfedés is megtekinthető. 50. 10-1.

Eladó-telep.

Egy hold jól telepített szőlő 2 szép új épülettel, melyek egyikében 2 szobából és 1 konyhából álló lakás, másikában istálló van, elköltözés végett **jutányos áron** eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál tulajdonos

Bódi Mihály

49. 2-1.

Árpád-utca 4.

Boros hordók

ujak és használtak olesó áron eladók

Schwarz Testvérek

fakereskedők,

Ujvinák, Háltér 12.

6-1.

IRODISTA

felvétetik, a német nyelv tudása okvetlen szükséges,

Kertész Mór divat-árú üzletében.

Ugyanott 2 kereskedő-segéd alkalmazás nyer. 48. 1-1.

Eladó ház és telep.

Bem-utca 13. sz. alatt ház nagy gyümölcsös kerttel eladó, úgyszintén egy szőlőtelep terméssel együtt.

44. 3-3.

Ván szerencsém süteményeim a nagy-érdemű közönség b. figyelmébe ajánlani, melyek a **Nemzetközi Sütőpar Kiállításán** 1907. évben az **arany éremmel** lettek kitüntetve.

Tisztelettel Adler Géza,

sütőmester.

24. 4-4.

Ujvidék, Futaki-utca 59.

Eladó berendezés

Márvány asztalok, plüché padok, légszesz-lusterek, jégsekreány, kávéház, cukrászda vagy fodrászüzlet részére **azonnal eladó.**

Hahn Sándor,

36. 10-10.

Futaki-u. 13.

Helyiség

változtatás.

A **Wagner-féle** ház átépítése miatt a helybeli piacon 1861 óta fennálló könyvkereskedésemet f. évi február hó elején a **Futaki-utca (II. Rákóczi Ferenc-út) 12. száma alatt levő saját házamba helyeztem át.**

Ez alkalommal ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek gazdagon felszerelt raktáromat, ugymint: **könyveket, levél-, író- és rajzpapírokat, irodai és rajzfelszereléseket, üzleti könyveket, noteszeket fényképező cikkeket, a leg-szolidabb áron.**

Kiváló tisztelettel

Herger Ágoston.

Répa-Mag

óvári, obendorfi és kendergjavított óriás Duppani zab. Dollár zab, Székely és kora amerikai lófogó tengerik Karós és törpe babok. Gyorsfejlődési Poland-china

Magyar-bikák

kan-malacok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli költőgépek Pekingi kacsa-, emdei lud-, fehér és fekete Orpington toljasokra elő-jegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD

drassóli uradalmi intézősége. u. p. Koncza.

Társalkodónő

kerestetik idősebb hölgyhöz, német nyelv kívántatik, ki franciául is beszél előnyben részesül. Ugyanott 18 darab I. rendű tölgyfából készült kád és 2 1500 literes hordó olcsón eladó.

Vermes Mór,

41. 6-6.

Kenyér-utca 36.

Fontos vendéglősöknek!

Két átjatszott forgatható tekeasztal, 1 átjatszott carambol tekeasztal, egy átjatszott báb- (kégli-) tekeasztal, azonkívül egy kávéházi cassa és 25-30 vasasztal márványlapokkal olcsón kapható

Schönberger Lipót és fia
butorgyárában.

30. 3-3.

T. cz.

Van szerencsém ezennel becses tudomására hozni, hogy az

„ELSŐ MAGYAR

Általános biztosító Társaság
ujvidéki főügynökségét

átvettem és irodámat Winkle-féle palotában megnyitottam.

Társaságunk biztosít tűz, jég, szállítmány és betöréses lopás ellen, továbbá közt életbiztosításokat a legkedvezőbb módozatok szerint.

A midőn szolgálataimat ez irányban felajánlom, kérem, hogy engem becses bizalmával megtisztelni sziveskedjék.

Ujvidék, 1907. augusztus havában.

kiváló tisztelettel

Will Gyöző

az Első Magyar Általános biztosító Társaság
46. 6-3. főügynöke.

LÖWY IZIDOR

néven, melyben a legizlésebb s legdivatosabb cikkek szolid szabott árak mellett kaphatók, kiemelendők a híres „Ita” meg **Borzalino** kalapok továbbá finom fehéreneműk, uti bőröndök stb. e szakmába vágó cikkek.

Kérem a n. é. közönséget fiatal vállalatomat pártfogásba venni, s becses látogatásaikkal megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

29. 4-4.

Löwy Izidor.

Női- és férfi-divatüzlet!

Van szerencsém legalázatosabban értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a helybeli piacon. **Fő utca 3. szám alatt** (azelőtt Mogán-féle üzlet) egy

női- és férfi-divatüzletet

nyitottam és bátorkodom a t. vevőimnek a legujabb izlés szerint berendezett nagy raktárat legmelegebben ajánlani.

Üzletemben tartom a legizlésebb és legelegánsabb tárgyakat **női szoknyákban és egész ruhákban**, mind a legujabb szabás szerint, divatos angol és francia szövetekből és vásznakból.

Különösen bátor vagyok figyelmeztetni nagy válnsztékoma **női blúzokban**, még pedig: **selyem, szövet-, zephir-, vászon- és batiztból** a legdivatosabb façon és a legelegánsabb izlés szerint.

Kiszolgálásom pontos lesz és nagyon előzékeny, szigoruan szerényen mérsékelt árak mellett.

Legalázatosabban kérem, méltóztassék engem meglátogatni.

Kiváló tisztelettel

Momirovits P. N.

SCHWARZ JÓZSEF

saját termelésű szerémi hegyi borai zárt palackokban és 56 liternél nagyobb hordókban a következő áron kerülnek eladásra:

Palackborok árai:

adóval együtt:

Prima fehérbor	3 éves	literként	K 0 70
„schiller	3 „	„	„ 0 70
„rizling	3 „	„	„ 0 80
„furmint (mozeli)	3 „	„	„ 1—

A borok árai hordókban:

adózatlanul:

Prima fehérbor	3 éves	100 literenként	K 50—
„schiller	3 „	„	„ 50—
„rizling	3 „	„	„ 60—
„furmint (mozeli)	3 „	„	„ 70—

Rendelések **Schwarz Testvérek** irodájában, **Halter 12. sz.** és **Futaki-utca 46. sz.** alatt a pincemesternél is eszközölhetők, ki azokat naponta bérmentve házhoz szállítja.

Fiatalabb évfolyamu borokról, hordókban való vételnél szívesen szolgálok legjutányosabb árjegyzékkel.

SCHOMANN JÁNOS

OKLEVELES KŐFARAGÓ-MESTER. — CEMENTLAPGYÁROS.

Készítek minden kőfaragó és terrazzo munkákat.

A t. közönségnek figyelmébe ajánlom

TEMETKEZÉSI VALLALATOMAT

mely ujonnan lett berendezve, semmi költséget és áldozatot nem sajnálva a legmodernebb stílusban.

Főraktárom: DUNA-UTCA 21. sz.

Uj borshordókat

ajánl 25 litertől fölfelé

Wachtl Imre

kádár, okleveles szőlő és pincekezelő.

Ujvidék Fetőfi-utca 8. sz.

15-7.

saját házában.

3 régi szó... 3 új szó...

Altvater

Altvater

Gessler

Gessler

Jägerndorf

Budapest

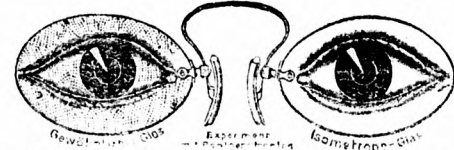
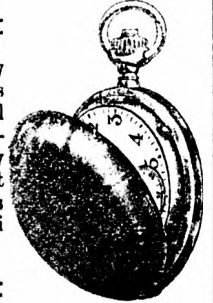
ECKFELD ADOLF

óras és látszerész

Ujvidék, Fő-utca 25. szám.

Nagy választék mindennemű órák, arany-áru, brillantok és látszerészi cikkekben.

WALTHAM valódi amerikai arany zsebórák a legfinomabb precíziós szerkezettel; ezen óratoknk sokkal tartósabbak, mint más aranyóráké, mert két masszív arany lemez közt egy kompozíció betét van, mely a toknak a szűsége tartósságát adja és ezért 25 évi kezesseget vállalok.

Isomlitropo üvegek a legjobbak a látó kiméletére, gyöngébb üvegek dacára nem fárad el a szem.